Asia: HE 34/2023 vp, valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vuoden 2024 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta

Lausunto

Suomen Fysioterapeutit kiittää mahdollisuudesta osallistua fysioterapian kotitalousvähennyksen valmisteluun.

Kotitalousvähennyksen laajentaminen kotona tuotettuun fysioterapiaan ja toimintaterapiaan on kannatettava uudistus. Hallituksen esityksessä on kuvattu fysioterapian kotitalousvähennyksen edellytykset kiitettävästi. Suomen Fysioterapeutit kannattaa kotitalousvähennyksen rajaamista fysio- ja toimintaterapiapalveluihin ja pitää kuntoutuspalveluiden laadun varmistamiseksi erityisen tärkeänä, että vähennys myönnetään vain laillistettujen ja rekisteröityjen terapeuttien palveluista.

Kotitalousvähennys tukee pienyrittäjiä

Mahdollisuus kotitalousvähennykseen parantaa fysioterapiayritysten toimintaedellytyksiä. Fysioterapia-alalla toimii noin kolme tuhatta yritystä, joista 71 prosenttia on toiminimiyrittäjiä. Fysioterapiayrityksiä toimii jokaisella hyvinvointialueella ja valtaosassa Suomen kuntia. Palveluntuottajaverkosto on maantieteellisesti kattava, mahdollistaen lähipalveluiden tuottamisen lähes kaikille kansalaisille.

Fysioterapiayrittäjien asiakasvirrat ovat kuitenkin viime vuosina vähentyneet. Taustalla on useita tekijöitä, kuten fysioterapian SV-korvausten lakkauttaminen, Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen vähentyminen, hyvinvointialueiden talousvaikeuksista johtuva ostopalveluiden ja palveluseteleiden vähentyminen sekä kansalaisten ostovoiman heikentyminen mm. inflaation ja energiakriisin seurauksena.

Fysioterapian toimiala on kuluneen vuosikymmenen aikana keskittynyt yhä enemmän suurille ketjuille. Ilmiötä on vauhdittanut terveysvakuutusten yleistyminen ja vakuutusyhtiöiden käytäntö ohjata asiakkaitaan suurille toimijoille erilaisten yhteistyö- ja kumppanuussopimusten kautta. Samalla toiminta on keskittynyt kasvukeskuksiin ja lähipalvelut ovat vähentyneet.

Julkisen terveydenhuollon ja Kelan hankintapolitiikka ja siihen liittyvä byrokratia ovat nekin osaltaan heikentäneet pk-yritysten toimintamahdollisuuksia. Julkisissa hankinnoissa menestyminen edellyttää nykyisin vahvaa hankintaosaamista ja runsasta ajankäyttöä. Tämä suosii suuria yrityksiä.

Fysioterapian kotitalousvähennys parantaa pienten fysioterapiayritysten toimintamahdollisuuksia ja varmistaa lähipalveluiden saatavuuden myös haja-asutusalueilla. Kotitalousvähennys on kaikille yrityksille tasavertainen ja hallinnollisesti kevyt tukimuoto. Fysioterapian toimialalle kotitalousvähennys on erittäin tärkeä uudistus.

Kotitalousvähennyksen tarve korostuu etenkin ikääntyvällä väestöllä

Fysioterapian kotitalousvähennys parantaa mahdollisuuksia tukea etenkin ikääntyvän väestön toimintakykyä. Julkisella terveydenhuollolla on tällä hetkellä riittämättömästi voimavaroja vastata väestön ikääntymisen luomaan palvelutarpeeseen. Terveydenhuollon asettamat rajat kuntoutuspalveluille ovat nousseet priorisoinnin seurauksena tiukoiksi. Tällöin kuntoutus pääsee alkamaan vasta, kun kansalaisen toimintakyky on jo päässyt heikentymään. Tämä altistaa etenkin tapaturmaiselle vammautumiselle ja

pahimmillaan pysyville toimintarajoitteille. Ikääntyneet eivät ole myöskään oikeutettuja Kelan vaativaan lääkinnälliseen kuntoutukseen, jonka vuoksi yksityisen sektorin kuntoutuspalveluiden käytön tukeminen on erityisen tärkeää.

Heikon toimintakyvyn seurauksena raskaiden sote-palveluiden pitkäaikainen tarve kasvaa ja henkilön elämänlaatu heikkenee pysyvästi. Fysioterapian kotitalousvähennys luo mahdollisuuden ehkäistä esimerkiksi tapaturmaisia vammautumisia, jotka ovat merkittävä kuormitustekijä terveydenhuollossa. Ikääntyneiden toimintakykyä tukemalla voidaan yhtä lailla vaikuttaa moniin muihinkin toimintarajoitteisiin ja siten ehkäistä raskaiden ja kalliiden sote-palveluiden tarvetta.

Fysioterapian kotitalousvähennys kannustaa ihmisiä huolehtimaan omasta ja läheistensä toimintakyvystä. Se parantaa etenkin toimintarajoitteiden ennaltaehkäisyä ja on siten tervetullut lisä julkisen terveydenhuollon kautta järjestetyille kuntoutuspalvelulle.

Kotitalousvähennyksen vaikutusten arviointia tulisi kuitenkin kehittää, jotta voidaan varmistua julkisten terveyspalveluiden saatavuuden säilymisestä asianmukaisella tasolla. Kotitalousvähennyksen ei tule heikentää julkisen terveydenhuollon vastuulle kuuluvien kuntoutuspalveluiden saatavuutta.

Opiskelijoiden työharjoittelumahdollisuuksia ei tule heikentää

Hallituksen esityksessä on edelleen tarpeen täsmentää opiskelijatyön käytäntöjä. Fysioterapia-alalla on pulaa työharjoittelupaikoista ja toisaalta on tärkeää, että opiskelijat pääsevät harjoittelemaan fysioterapeutin taitojaan myös asiakkaan kotiympäristössä.

Suomen Fysioterapeutit kannattaa hallituksen esityksessä mainittua rajoitusta, jonka mukaan kotitalousvähennystä ei myönnettäisi opiskelijan *yksinään* tuottamasta fysioterapiapalvelusta. Opiskelijoiden osallistuminen kuntoutustyöhön tulisi kuitenkin olla mahdollista, jos opiskelijalle on nimetty ohjaaja siten, kuin terveydenhuollon ammattihenkilölaissa ja -asetuksessa tarkemmin säädetään. Täsmennys hallituksen esitykseen on tarpeen, jotta tarpeettoman tiukoilta ja opiskelijoiden harjoittelumahdollisuuksia heikentäviltä tulkinnoilta vältytään. Verolainsäädännössä selkeys on erityisen tärkeää.

Kotitalousvähennys tukee ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa ja pienyrittäjiä

Suomen Fysioterapeutit katsoo fysioterapian kotitalousvähennyksen tukevan ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa. Kotitalousvähennyksen tuella kuntoutusta saavien kansalaisten toimintakyky on todennäköisesti parempi ja palveluntarve siten pienempi, jolloin julkisen terveydenhuollon vastuulla olevien raskaampien sote-palveluiden tarve vähenee. Yhteiskunnallisia säästöjä voi syntyä etenkin ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoidon tarpeen vähentyessä.

Kotitalousvähennyksellä on suuri merkitys fysioterapiayrityksille, jotka ovat kärsineet asiakasmäärien vähentymisestä useiden eri syiden vuoksi.

Lisätiedot
Juho Korpi
Erityisasiantuntija
Suomen Fysioterapeutit ry
juho.korpi@suomenfysioterapeutit.fi
0400 166 506